



УДК 65.012.122

СУЧАСНІ ПРЕМІЇ ЗА ЯКІСТЬ ТА ДІЛОВУ ДОСКОНАЛІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Студ. А.В. Копа, гр. БІО-2-12

Наук. керівник доц. С.М. Бондаренко

Київський національний університет технологій та дизайну

З початку формування ринкової економіки перед усіма підприємствами стоять найважливіші цілі – максимізація прибутку та його довгостроковість, стійкий розвиток та набуття якомога більше конкурентних переваг. Досягнення високого рівня якості товарів і послуг є одним з ключових факторів підвищення рівня життя людей, їх економічної, соціальної та екологічної безпеки. Тому проблема якості в сучасних умовах функціонування підприємств є однією з найбільш важливих у процесі їх діяльності та розвитку. У зв'язку з цим щорічно у багатьох країнах світу проводяться національні конкурси на присвоєння підприємствам премій з якості, які дозволяють стимулювати розвиток підприємств у важливих для суспільства напрямках шляхом зміни критеріїв і співвідношення балів між критеріями.

Найбільш сучасними преміями з якості є: модель Демінга (Deming Application Prize - DAP) в Японії, національна нагорода за якість Мелкома Болдріджа (Malcom Baldrige National Quality Award - MBNQA) в США та Європейська нагорода за якість (European Quality Award - EQA) для компаній Європи, за винятком виробників Швеції. Слід відмітити дещо різний підхід до питань якості в Європі, Японії та США. У Європі велика увага приділяється в даний час системі управління якістю і забезпеченні якості процесів. Цей підхід лежить в основі стандартів ISO серії 9000. У США і Японії питання якості постають з точки зору задоволення вимог споживачів.

Модель ділової досконалості EFQM – модель, яка за допомогою 9 критеріїв і 32 підкритеріїв описує ідеальну організацію, якою її бачать на сьогоднішній день в Європі. EFQM – це перевірена на практиці сформована структура, яка дозволяє організації оцінювати свої досягнення на шляху до забезпечення досконалості, даючи можливість зрозуміти свої основні сильні сторони і потенційні проблеми, виходячи з поставленої мети. Модель може використовуватись у поєднанні з будь-яким набором інструментів в залежності від потреб організації, виконуючи роль об'єднуючої структури для досягнення стабільної досконалості.

Премії з якості надають допомогу в досягненні конкурентоспроможності підприємств на світовому ринку та оволодінні сучасними методами забезпечення якості. Лідерство в конкурентній боротьбі одержує той, хто прагне до високої якості та досконалості.

Щорічно в Україні за моделлю ділової досконалості EFQM проводяться національні конкурси з якості. Крім того, Українська асоціація якості розробила і з 2003 року впроваджує в практику «Комплексну систему оцінювання та визнання рівнів досконалості підприємств і організацій в Україні», яка має за мету стимулювати вітчизняні підприємства до вдосконалення у відповідності до вимог сучасного ринку. Рівень досконалості претендента визначається кількістю балів, які він отримує під час оцінювання за критеріями моделі EFQM. Системою передбачено визнання досконалості в масштабах України та Європи. В Україні встановлені такі рівні визнання досконалості: українська національна нагорода «За найвищу якість» (понад 400 балів) – присуджується за підсумками Українського національного конкурсу якості; визнання досконалості в Україні (від 300 до 400 балів); на шляху до досконалості і Україні (від 200 до 300 балів). В Європі загальноприйняті такі рівні визнання досконалості: європейська нагорода з якості (понад 550 балів); визнання досконалості в Європі (від 400 до 550 балів); прагнення до досконалості в Європі.